

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM
la unitatea de curs
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A PREȘCOLARILOR

Ciclul II – studii superioare de master

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale educației
Denumirea programului de master: Managementul educației timpurii

Autor:
conf. univ., dr. Nina SACALIUC

_____
(semnătura)

Bălți, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației

Proces-verbal nr. 1 din 01.09.2016

Șeful Catedrei de științe ale educației conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 1 din 06.10.2016

Decan conf. univ., dr. Lora CIOBANU

Revizuit:

conf. univ., dr., Nina SACALIUC

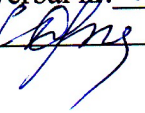
Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației

Proces-verbal nr. 4 din 28.11.2017

Șeful Catedrei de științe ale educației conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 1 din 05.09.2018

Decan conf. univ., dr. Lora CIOBANU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: Știința ale educației, Psihologie și Arte

Catedra: Știința ale educației

Domeniul general de studii: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: master de profesionalizare

Denumirea programului de master: Managementul educației timpurii

Administrarea unității de curs Dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	Lucr. Ind.		
S.02.A.111	5	150	16	24	-	110	Examen	Română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul II

Statutul: disciplină la liberă alegere

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC (CADRELE DIDACTICE)

Numele, prenumele: Nina Sacaliuc

Titlul și gradul științific: doctor, conferențiar universitar

Studii:

- 1966 - 1968 - Colegiul de medicină din Bălți, specialitatea Surori medicale;
1971 - 1975 - Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea Pedagogie și psihologie preșcolară, Specialitatea Profesor de Pedagogie și Psihologie, Metodist în domeniul Educației preșcolare;
- 1983 - 1986 - studii la cursurile postuniversitare prin doctorat la Universitatea Pedagogică din Moscova (Profil Teoria și Istoria pedagogiei);
- Din 1986 - doctor în pedagogie;
- Din 1989 - doctor conferențiar universitar la catedra de învățământ primar și Educație Preșcolară;
- Din 1988 - 1993 - decan - adjunct al facultății Pedagogie și Psihologie;

Informație de contact: blocul nr.6, aula 650, mobil: 067090173, domiciliu: 0(231)61666

nina.sacaliuc@mail.ru

Orele de consultații: joi, 14.10 - 17.00

Consultația se oferă atât în regim „față-n față”, cât și prin utilizarea poștei electronice.

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Unitatea de curs „Dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor” este orientată la pregătirea studenților ciclului doi masterat, formându-le competențe ce dezvăluie problematica educației emoționale și sociale la vârsta timpurie. Disciplina respectivă le va ajuta educatorilor, managerilor instituțiilor preșcolare să însușească principiile și obiectivele educației socio-emoționale; modalitățile de realizare a educației socio-emoționale în practica didactică din grădiniță; să formeze și să dezvolte comportamentele și abilitățile emoționale la preșcolari.

Obiective:

- Corelarea conceptelor privind educația socială și emoțională la vârsta timpurie;
- Determinarea rolului și influenței educației socio-emoționale asupra copilului preșcolar;
- Formarea unor repere metodologice și abordări diacritice ale educației socio-emoționale în curriculumul preșcolar.

COMPETENȚE PREALABILE/PRE-RECHIZITE

Pentru a se înscrie la unitatea de curs „Dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor” studenții trebuie: să posede cunoștințe, capacități și atitudini în domeniul pedagogiei preșcolare și psihologiei vârstelor; să dețină competențe/capacități privind studierea și analiza surselor bibliografice, organizarea informației în comunicări, capacitatea de analiză, comparare, generalizare

a informației; să se orienteze în direcțiile de bază ale muncii conform acestor informații; să programeze calea implementării conținutului programelor pentru părinți cu referire la dezvoltarea socio-emoțională.

COMPETENȚELE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

CP1.2. Aplicarea conceptelor și a metodologiei managementului strategic în proiectarea strategiei de dezvoltare instituțională.

CP2.3. Rezolvarea problemelor cu referire la gestionarea și dezvoltarea resurselor educaționale.

CP3.2. Explicarea și interpretarea traseului de proiectare, realizare și evaluare a procesului educațional în instituția de învățământ preșcolar.

CP4.2. Explicarea și interpretarea necesității promovării culturii calității educației în instituția de învățământ.

CP5.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența comunicării organizaționale.

CP6.3. Rezolvarea unor probleme complexe privind parteneriatul educațional.

CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă

CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane

CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției

FINALITĂȚILE CURSULUI:

La finele studierii unității de curs studenții vor fi capabili:

- să explice conceptele de educație socială și educație emoțională;
- să identifice obiectivele ale educației sociale și emoționale;
- să delimiteze dimensiunile ale domeniului: dezvoltarea socială, dezvoltarea emoțională;
- să elaboreze proiecte didactice orientate la formarea și exersarea abilităților socio-emoționale;
- să demonstreze abilități de a proiecta activități la domeniul educației socio-emoționale;
- să argumenteze motivația dezvoltării emoțiilor în procesul activității;
- să exprime opinii proprii referitor la necesitatea realizării educației socio-emoționale la vârsta timpurie.

CONȚINUTURI

Nr.	Conținutul tematic	Numărul de ore	
		C	S
1.	Educația socio-emoțională la vârsta preșcolară, istoric și perspective 1. Conceptul de educație socială și emoțională în contextul lumii contemporane 2. Principiile și obiectivele educației sociale și emoționale 3. Tendințe și perspective în domeniul educației sociale și emoționale în Moldova	2	4
2.	Educația socio-emoțională – parte componentă a procesului educațional din grădiniță 1. Abordări diacronice ale educației socio-emoționale în curriculumul preșcolar 2. Importanța educației socio-emoționale la vârsta preșcolară 3. Conținutul educației socio-emoționale – parte integrată a conținutului învățământului preșcolar 4. Formarea și dezvoltarea comportamentelor și abilităților emoționale la preșcolari a. Abilități emoționale b. Abilități sociale	4	4

3.	<p>Modalități de realizare a educației socio-emoționale în diferite etape de vârstă</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Specificul dezvoltării socio-emoționale a copiilor la diferite etape de vârstă (de la 1 an la 3 ani; 3-5 ani; 6-7 ani); 2. Activități pentru dezvoltarea socio-emoțională a copiilor la diferite etape de vârstă; 3. Implicații ale evaluării dezvoltării socio-emoționale asupra procesului educațional 	4	4
4.	<p>Educația socio-emoțională a copiilor în condițiile activității practice</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Activitatea practică la grădinița de copii. Dezvoltarea emoțiilor în procesul activității 2. Atitudinea afectivă a copilului față de alt copil în diverse condiții: în condițiile opțiunii morale libere; în procesul îndeplinirii unei sarcini individuale; în procesul îndeplinirii în perechi a sarcinii 3. Activitatea în comun a copiilor și particularitățile relațiilor reciproce dintre ei 	4	4
5.	<p>Orientarea activității preșcolarilor și dirijarea ei în vederea culturii sensibilității lor sufletești</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Orientarea socială a copilului către sămașul său 2. Rezolvarea de către preșcolari a problemelor cu semnificație social-morală 3. Participarea copiilor la viața semenilor 4. Rolul familiei în educarea sensibilității sufletești a copilului 	2	4
6.	<p>Influența literaturii artistice asupra emoțiilor copilului</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poveștile, basmele și influența lor la dezvoltarea emoțională a preșcolarilor 2. Comportarea afectivă a copiilor în timpul receptării operelor literare 3. Jocurile-conversări ale copiilor cu personajele poveștilor, basmelor 4. Spectacole cu păpuși montate după opere literare 5. Jocurile dramatizări și influența lor asupra dezvoltării socio-emoționale a preșcolarilor 		4
	Total	16	24

STRATEGII DIDACTICE

Discuția, dezbateră, conversația individuală și în grup, schimbul de experiență, jocul de rol, interviul, studiul de caz, eseu, portofoliul.

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Nr.	Tipul, forma activității	Nr. de ore
1.	Analizați și interpretați conceptele de educație socio-emoțională în contextul lumii contemporane Argumentați prin exemple concrete, influența educației socio-emoționale asupra copilului	10
2.	Pregătiți referate cu referire la tendințele și perspectivele în domeniul educației socio-emoționale în Republica Moldova	10
3.	În baza studierii curriculumului copiilor de vârstă timpurie și preșcolară, identificați abordările diacronice ale educației socio-emoționale în diverse grupe de vârstă	10
4.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei recomandate	10

5.	Elaborați proiecte didactice care sprijină formarea și exersarea abilităților socio-emoționale	10
6.	În baza literaturii studiate lămuriți și demonstrați prin exemple rolul familiei în educarea sensibilității sufletești a copilului Elaborați recomandări pedagogice pentru părinți orientate la dezvoltarea sensibilității sufletești la copii	10
7.	Analizați și descrieți dezvoltarea socio-emoțională a copiilor preșcolari în cadrul activității de joc (cu subiect pe roluri, dramatizări, de construire)	10
8.	Elaborați proiecte didactice ce exprimă emoții pozitive (bucurie, simpatie, stimă). Vârsta 5-6 ani	10
9.	Elaborați proiecte didactice ce exprimă emoții pozitive (recunoștința, atașamentul, mândria, încrederea). Vârsta 6-7 ani	10
10.	Elaborați proiecte didactice cu subiectele: vinovăția, furia, tristețea	10
11.	Selectați povești, snoave, balade și lămuriți dezvoltarea socio-emoțională a copiilor preșcolari prin intermediul speciilor creației populare orale	10
	Total	110

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică *Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs sunt planificate și realizate activități de evaluare inițială, curentă și finală, ținând cont de necesitățile studenților și prin negocierea cu aceștia a formei, a metodelor și a instrumentelor de evaluare.

Evaluare inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional și se efectuează în cadrul orelor de curs și a orelor de seminar prin diverse modalități: testări, referate, realizarea sarcinilor de lucru individual, lucrări individuale (în cazul absențelor motivate), portofolii, studii de caz etc. Pot fi propuse probe scrise, orale și combinate. Formele concrete de evaluare sunt stabilite de Catedra de științe ale educației la începutul fiecărui an de studii.

Numărul notelor obținute la probele de control pe parcursul semestrului va fi egal cu numărul de credite, prevăzute la unitatea de curs în planul de învățământ, dar nu mai mic de 3 (trei). Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs. Dacă studentul nu a obținut minimul stabilit din punctajul evaluărilor curente pentru activitățile din timpul semestrului, repetarea unității de curs și a tuturor activităților aferente este obligatorie. Evaluarea curentă reflectă rezultatele formării profesionale în timpul activităților auditoriale și cele ale lucrului individual.

Media curentă include notele cumulate în cadrul probelor de evaluare (curs, seminar) și notele pentru activitatea individuală.

Prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Studentul este admis la evaluarea finală în cazul în care a realizat prevederile curriculare

Evaluarea finală se realizează prin examen (oral, scris, combinat). Forma de examinare este negociată cu fiecare grupă academică și aprobată de Catedra de științe ale educației

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen.

Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de masterat, constituie 50 % din nota finală, nota de la examen – 50 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat finalitățile curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente (curs, seminar, lucru individual);
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile audioriale;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat).

Subiecte pentru evaluarea finală la unitatea de curs

Dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor pentru specializarea „Managementul educației timpurii”.

1. Conceptul de educație socială și emoțională în contextul lumii contemporane
2. Principiile și obiectivele educației socio-emoționale
3. Emoțiile, definiția. Caracteristicile emoțiilor la copii
4. Influența educației socio-emoționale asupra copilului
5. Importanța educației socio-emoționale la vârsta timpurie
6. Conținutul educației socio-emoționale parte integrantă a conținutului învățământului preșcolar. Caracteristici
7. Formarea și dezvoltarea comportamentelor și abilităților emoționale la copiii preșcolari: abilități emoționale, abilități sociale
8. Domeniile dezvoltării socio-emoționale. Dimensiuni ale domeniului
9. Caracterizați specificul dezvoltării socio-emoționale a copiilor de la naștere la trei ani (0-3 ani)
10. Caracterizați specificul dezvoltării sociale și emoționale a copiilor de 3-5 ani
11. Caracterizați specificul dezvoltării sociale și emoționale a copiilor la 5-7 ani
12. Lămurii implicații ale evaluării dezvoltării socio-emoționale asupra procesului educațional
13. Caracterizați activitatea practică în instituția preșcolară. Dezvoltarea emoțiilor în procesul activității
14. Explicați atitudinea afectivă a copilului față de alt copil în condițiile opțiunii morale libere
15. Explicați atitudinea afectivă a copilului față de alt copil în procesul îndeplinirii unei sarcini individuale, în procesul îndeplinirii în perechi a sarcinii
16. Caracterizați activitatea în comun a copiilor și particularitățile relațiilor reciproce dintre ei
17. Lămurii orientarea activității preșcolarilor și dirijarea ei în vederea culturii sensibilității lor sufletești
18. Explicați rolul familiei în educarea sensibilității sufletești a copilului
19. Caracterizați și explicați influența literaturii artistice asupra emoțiilor copiilor
20. Lămurii dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor prin intermediul creației populare orale (povești, snoave, balade)
21. Lămurii dezvoltarea socio-emoțională a copiilor preșcolari în cadrul activității de joc (cu subiect pe roluri, dramatizări, de construire). Dați exemple
22. Descrieți mersul activității care sprijină formarea și exersarea abilităților socio-emoționale a copiilor de vârsta 3-4 ani
23. Descrieți mersul activității care sprijină formarea și exersarea abilităților socio-emoționale a copiilor de vârsta 4-5 ani
24. Descrieți mersul activității care sprijină formarea și exersarea abilităților socio-emoționale a copiilor de vârsta 5-6 ani
25. Descrieți mersul activității care sprijină formarea și exersarea abilităților socio-emoționale a copiilor de vârsta 6-7 ani
26. Prezentați proiect didactic ce exprimă emoții pozitive (bucuria, simpatia, încântarea). Vârsta 5-6 ani
27. Prezentați proiect didactic ce exprimă emoții pozitive (recunoștința, atașamentul, stima). Vârsta 6-7 ani
28. Prezentați proiect didactic ce exprimă emoții pozitive (mândria, încrederea, entuziasmul). Vârsta 6-7 ani

29. Prezentăți proiect didactic model la tema „Vinovăția”. Grupa la alegere
30. Prezentăți proiect didactic model la tema „Furia”. Vârsta 6-7 ani
31. Prezentăți proiect didactic model la tema „Tristețea”

BIBLIOGRAFIA

1. Dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Elaborare: Cinclei I., Olevschi O. Chișinău, Epigraf, 2015
2. Dezvoltarea afectivă a preșcolarului. Red. A. Coșleva. Chișinău, 1989
3. Curriculum educației copiilor de vârstă timpurie și preșcolară. Chișinău, Lyceum, 2008
4. Educația centrată pe copil. Standarde de calitate pentru pedagogi. Editura Epigraf. Chișinău, 2007
5. Segal I., Dezvoltarea inteligenței emoționale. Editura Teora, Chișinău, 2000
6. Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6-7 ani, 2008
7. Sacaliuc N., Cojcaru V. Fundamente pentru o știință a educației copiilor de vârstă preșcolară. Chișinău, Cartea Moldovei, 2012
8. Vrajmaș E., Herman P., ș.a. Educația timpurie a copilului în vârstă de 0-7 ani. Ministerul Învățământului, Ministerul Sănătății, UNICEF, autori Ed. Alternative, București, 1997
9. Cum aplicăm teoria în practică. Ghid pentru promovarea principiilor unei pedagogii de calitate. Chișinău:Epigraf, 2013

Bibliografie suplimentară

1. 1001 idei pentru o educație timpurie de calitate. Ghid pentru educator, Chișinău, 2010
2. Breban S., ș.a. Metode interactive de grup. Ghid metodic. 60 minut și 200 aplicații practice pentru învățământul preșcolar. Editura Arves, 2006
3. Armașu F. Influența operelor folclorice moldovenești asupra dezvoltării intelectuale a copiilor de 6 ani. Chișinău, Știința, 1989
4. Cemortan S. Copilul și literatura. Chișinău: S.C. Stelpart, 2006
5. Cemortan S. Activitatea teatralizată a copiilor. Chișinău: S.C.Stelpart, 2010
6. Jelescu R., Jelescu P. Valorificarea și exersarea experienței afective la copiii de vârstă preșcolară mare și școlară mică. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2004
7. Neagu M. Jocul didactic - cale de acces spre sufletul copilului. Bacău, 2011
8. Borozan M. Tehnologia dezvoltării culturii emoționale, Chișinău: Tipografia „Ion Creangă”, 2012
9. Mocanu L., Învăță jucându-te, jocuri și exerciții verbale pentru cei mici. Chișinău: Ed. Ruxanda, 1988